

4

GEMEENTEBESTUUR VAN WEDDE

BLIJHAM, de 13 September 1954.

TC
No. 1712

15 SEP. 1954

Aan
de heer SECRETARIS
van de Prov. Molencommissie

Provinciehuis

GRONINGEN.

Getal bijlagen:

Bericht op schrijven van de

betreffende instandhouding
windwatermolen.

Molen 127

(Beleefd wordt verzocht alle brieven te adresseren naar
BLIJHAM, alwaar het Gemeentehuis is gevestigd)

Hierbij delen wij U mede, dat plannen bestaan tot wijziging van de bemalingsinrichting van de windwatermolen staande in het waterschap Weddermarke in deze gemeente.

Deze molen komt voor op de voorlopige lijst der Nederlandsche monumenten van geschiedenis en kunst, deel XI.

Het bestuur van het waterschap heeft het voornemen in de windmolen een ruwoliemotor te plaatsen zonder mogelijkheid om de bemalingsinrichting op windkracht over te schakelen.

14 juli '54 (Van heren Gedeputeerde Staten heeft het bestuur echter bericht ontvangen, dat het besluit om de windkracht definitief uit te sluiten bezwaren ontmoet.

Teneinde te voorkomen, dat deze molen, die thans reeds enigzins in verval geraakt, steeds meer wordt verwaarloosd is het waterschap geadviseerd om in samenwerking met de Provinciale Molencommissie en de Ver. De Hollandsche Molen een kostenbegroting op te maken, waarna gepoogd kan worden subsidie in de herstelkosten te verkrijgen.

X Gaarne roepen wij Uw medewerking in om te geraken tot behoud van deze voor het landschap onmisbare molen.

Burgemeester en wethouders der gemeente WEDDE,
De secretaris, De burgemeester,

A. A. A. A.

A. A. A. A.

Vergelykende kostenbegroting bemaling Waterschap Weddermarke (volgens Dr. C. Winkler)

I. Windmolen herstellen en gebruiken; nieuwe oliemotor e.a. in molen installeren bestaand gemaal afbreken.			II. Windmolen herstellen (voor monument en voor noodvallen) nieuw motorgemaal op plaats bestaand gemaal.			III. Windmolen slopen; nieuw motorgemaal op plaats bestaand gemaal.		
omschrijving		jaarlijkse kosten t.l.v. waterschap	omschrijving		jaarlijkse kosten t.l.v. waterschap	omschrijving		jaarlijkse kosten t.l.v. waterschap
<u>aanleg</u>			<u>aanleg</u>			<u>aanleg</u>		
a. herstel bovenbouw windmolen f 7.000,- - 50% subsidie afschrijving in 10 jaar 3 3/4%	3.500	425	a. herstel bovenbouw windmolen f 7.000,- - 50% subsidie afschrijving in 15 jaar 3 3/4%	3.500	310	a. windmolen afbreken voor sloopruimte		-
b. inbouw oliemotor in molen med overbrenging afschrijving in 20 jaar 3 3/4%	17.000 } 3.000 }	1.440	b. nieuw motorgemaal extra voor onderbouw afschrijving in 25 jaar 3 3/4%	26.000 } 4.000 }	1870	b. nieuw motorgemaal extra voor onderbouw afschrijving in 25 jaar 3 3/4%	26.000 } 4.000 }	1870
<u>onderhoud en exploitatie</u>			<u>onderhoud en exploitatie</u>			<u>onderhoud en exploitatie</u>		
onderhoud windmolen		1.500	onderhoud windmolen		500	onderh. gemaal (incl. motor)		250
onderh. oliemotor en overbrenging		100	onderh. gemaal (incl. motor)		250	brandstof motor		1400
brandstof motor (30 PK 400 maaluren)		700	brandstof motor (30 PK 300 maaluren)		1400	bediening		100*
bediening		100*	bediening		100*			
Teraamen:			Teraamen:			Teraamen:		
4.265			4.430			3.620		

* met emolumenten: vrij wonen, vrij licht, vrij brandstof, 3 ha grond.

Toelichting: geheel vergelijkbaar zijn deze begrotingen niet, want bij I. komt het Waterschap eerder voor een vernieuwing van gemaal (motor) (en windmolen) te staan dan bij II en III.

Wt cultuurtechnisch oogpunt, is er feitelijk geen verschil; in alle 3 gevallen kan zo nodig motorbemaling worden toegepast. Merkwijl in geval II windmolen en gemaal toch niet gelijktijdig mogen worden gebruikt.

III is voor het Waterschap het goedkoopst.

II is duur en ook voor de Prop. Molen Cie minder goed aanvaardbaar (windmolen alleen als monument)

I is de oplossing, waarbij de windmolen als werktuig behouden en in gebruik blijft.

Deze oplossing zal voor het Waterschap alleen aanvaardbaar zijn indien de zekerheid bestaat, dat op de jaarlijkse onderhoudskosten een subsidie zal worden uitgekeerd van tenminste 50% of circa f 750,-, d.i. iets meer dan het verschil tussen I en III.

Vergelijkende kostenbegroting bemaling Waterschap Weddemark (volgens de heer B. van der Veen Crn.)

I. Windmolen herstellen en gebruiken; nieuwe diemotor c.a. in de molen installeren bestaand gemaal afbreken.			II. Windmolen herstellen (voor monument en voor noodgevallen.) nieuw motorgemaal op plaats bestaand gemaal.			III. Windmolen slopen; nieuw motorgemaal op plaats bestaand gemaal.		
omschrijving		jaarlijkse kosten t.l.v. waterschap	omschrijving		jaarlijkse kosten t.l.v. waterschap	omschrijving		jaarlijkse kosten t.l.v. waterschap
<u>aanleg</u>			<u>aanleg</u>			<u>aanleg</u>		
a. herstel bovenbouw windmolen f 10.000 - 50% subsidie afschrijving in 15 jaar 3 3/4%	5.000	442	a. herstel bovenbouw windmolen f 10.000 - 50% subsidie afschrijving in 15 jaar 3 3/4%	5.000	442	a. windmolen afbreken voor sloopwaarde		
b. inbouw diemotor in molen met overbrenging afschrijving in 25 jaar 3 3/4%	8.000 } 3.000 }	791	b. nieuw motorgemaal extra voor onderbouw afschrijving in 25 jaar 3 3/4%	17.000 } 4.000 }	1.309	b. nieuw motorgemaal extra voor onderbouw afschrijving in 25 jaar 3 3/4%	17.000 } 4.000 }	1.309
<u>onderhoud en exploitatie</u>			<u>onderhoud en exploitatie</u>			<u>onderhoud en exploitatie</u>		
onderhoud windmolen		1.000	onderhoud windmolen		1.000	onderhoud gemaal (incl. motor)		250
onderh. diemotor en overbrenging		100	onderh. gemaal (incl. motor)		250	brandstof motor (50 PK, 200 maaluren)		1.400
brandstof motor (50 PK, 200 maaluren)		350	brandstof motor (50 PK, 800 maaluren)		1.400	bediening		100*
bediening		100*	bediening		100*			
teramen:		2.783	teramen:		4.501	teramen:		3.059

* met emolumenten: vrij wonen, vrij licht, vrij brandstof, 3 ha grond.

J. Oosting²³

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr 11217.

GRONINGEN, 26 October 1954.

BIJLAGEN { terug -
 nieuw 1 brief + 1 tek.

Bericht op - Ged. Staten

ONDERWERP: Waterschap Weddermarke.

In de spoedshalve rechtstreeks bij mijn dienst ingestuurde, aan Uw College gerichte, hierbijgaande brief dd.27 September 1954 van het Bestuur van het Waterschap Weddermarke wordt Uw goedkeuring gevraagd voor een besluit tot het oprichten van een nieuwe motorgemaal voor de somma van tenminste f.26.000,-.

Naar aanleiding hiervan heb ik de eer Uw College het volgende mede te delen.

Bij Uw brief dd.30 Juli 1954, no.5092/84a, 1e afd. werd het bestuur van het waterschap Weddermarke op een desbetreffende aanvraag bericht, dat in beginsel geen bezwaar bestaat tegen het installeren van een nieuwe ruv oliemotor van 30 pk in de bestaande windwatermolen, mits o.m. de windaandrijving als zodanig gehandhaafd zou blijven.

Thans wenst het waterschap deze aanvraag te vervangen door een aanvraag tot het stichten van een nieuw motorgemaal op ten dele de bestaande fundering van het huidige stoongemaal.

Deze laatstbedoelde aanvraag is uitsluitend gebaseerd op een offerte van een bij de levering belanghebbende machinefabriek. De kostenraming bepaalt zich ook hoofdzakelijk tot de nieuwe machineinstallatie en rekent slechts weinig voor eventuele voorzieningen aan de onderbouw. Uit de overgelegde tekening blijkt onvoldoende, welke maatregelen men bij de onderbouw van het nieuwe gemaal wenst te nemen.

De verstrekte gegevens zijn onvoldoende voor het verkrijgen van een goed oordeel omtrent de te maken fundatie van het motorblok en de waterkerende functie van het bouwwerk.

Aan
Heren Gedeputeerde Staten
der provincie

GRONINGEN

Typ.N.
Coll. *n*

Provinciale Waterstaat van Groningen

Het waterschapsbestuur zou - bij eventuele doorzetting van deze oplossing - in dit verband kunnen worden geadviseerd de uitwerking van het gemaalgebouw aan een civiel-technisch bureau op te dragen, opdat de consequenties beter kunnen worden overzien dan op grond van de onderhavige offerte van de machine-installatie het geval is.

11.5.11
BILAGEN

Ook op grond van andere overwegingen meen ik het verstrekken van een vergunning ingevolge artikel 18 van het Kanalenreglement thans te moeten ontraden.

Ger. Staten Bericht op

In het besluit van het waterschapsbestuur wordt met geen woord gerept over de bestaande windwatermolen.

ONDERWERP: Westerswolder Watermolen

Naar ik ben ingelicht, zou het waterschapsbestuur zich in die zin hebben uitgelaten, dat het verder niet voelt voor het in de toekomst regelmatig onderhouden van genoemde windwatermolen.

In mijn brief dd.17 Mei 1954, no.4871 deelde ik U reeds mede, dat deze windwatermolen zich in redelijke staat bevindt met uitzondering van de roeden.

Deze windwatermolen wordt als zodanig nog steeds regelmatig gebruikt, dikwijls tegelijkertijd met het daarnaast gelegen stoongemaal, dat in slechte conditie verkeert.

Afgezien van het feit, dat het gezien het watergangenstelsel zeker niet de bedoeling kan zijn om beide bemalingsinrichtingen tegelijkertijd in bedrijf te hebben en dat zulks ook in natte, critieke tijdsperiodes met hoge waterstanden op de boezem niet gerechtvaardigd is, moet men zich wel realiseren, dat het stichten van een nieuw motorgemaal naast de windwatermolen de ondergang van de windwatermolen betekent.

Recente voorbeelden van soortgelijke situaties zijn hier het bewijs van.

Het is ook in zekere zin begrijpelijk, dat een waterschap weinig voelt voor het onderhouden van 2 volledige bemalingsinrichtingen, als voor de bemaling met één van beiden kan worden volstaan. Bovendien zal het waterschap Westerwolde met het oog op de boezembelangen terecht weinig gevoelen voor de aanwezigheid van een dubbele bemalingscapaciteit van een op zijn boezem uitslaande polder.

Het komt mij daarom alleen verantwoord voor de stichting van een nieuw motorgemaal pas in beginsel goed te keuren, indien de zekerheid bestaat, dat de windmolen kan verdwijnen.

Hiertoe ware het advies in te winnen van de Provinciale Molen-Commissie.

Heren Gedeputeerde Staten der provincie
GRONINGEN

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr. 11

BILLAGEN

Boek nr.

ONDERWIJ

Gezien de huidige conditie van de bestaande windwatermolen en de strekking van de Wet Bescherming Waterstaatswerken Oorlogstijd, waarin in het algemeen op behoud van de windsandrijvingen wordt aangedrongen, komt het naar mijn mening thans niet raadzaam voor gevolg te geven aan de, waarschijnlijk door de machinefabriek opgedrongen, wens van het waterschap tot het stichten van een nieuw motorgemaal en het aan zijn lot overlaten van de bestaande windwatermolen, en lijkt het mij ook financieel voor het waterschap beter verantwoord, dat het waterschap overgaat tot de aanvankelijk voorgestelde oplossing om een hulpmotor te plaatsen in de molen.

Ik geef U in overweging om, indien de Provinciale Molen Commissie geen andere zienswijze heeft, het waterschapsbestuur in laatstbedoelde zin in te lichten.

DE DIRECTEUR-HOOPDINGENIEUR
VAN DE PROVINCIALE WATERSTAAT:

Heren Gedeputeerde Staten
der provincie

GROENINGEN